

Nr 65

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1956/57.

(1:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkterna 59, 98, 127 och 178) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1956/57 beräkna följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

	Kronor
Arméns delfond	34 100 000
Marinens delfond	10 274 000
Flygvapnets delfond	18 670 000
Befästningars delfond	15 752 000

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 61, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 februari 1956, föreslagit riksdagen att dels godkänna vid berörda statsrådsprotokoll såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1956/57, dels ock för nämnda budgetår under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

	Kronor
Arméns delfond	32 956 000
Marinens delfond	10 250 000
Flygvapnets delfond	18 483 000
Befästningars delfond	15 781 000

Såvitt angår försvarsgrenarnas delfonder beräknas medelsbehovet för reparation och underhåll av försvarets byggnadsbestånd, med i det följande angivna undantag, i enlighet med de principer som angivits i propositionen 1945:180 med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1945/46. I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för reparationer och underhåll till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet, omräknad till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet uppdelas därvid i tre grupper. Den första gruppen — äldre byggnader — omfattar byggnader, som färdigställda före den 1 juli 1938. Dessa byggnader redovisas i fastighetsfonden på grundval av särskild värdering.

Den andra och tredje gruppen — nyare byggnader — omfattar byggnader, som färdigstälts efter nyssnämnda datum och som varit i bruk längre, respektive kortare tid än nio år. Nyare byggnader redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår, under vilket byggnaden färdigstälts. Underhållskvoten utgör vid 1935 års prisnivå i första gruppen 1,1 % för arméns och flygvapnets delfonder och 1,5 % för marinens delfond samt i andra och tredje grupperna 0,8 respektive 0,4 % för de tre delfonderna. Omräknade till 1955 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (269) utgör underhållskvoterna i första gruppen 2,96 % för arméns och flygvapnets delfonder och 4,04 % för marinens delfond samt i andra och tredje grupperna 2,15 % respektive 1,08 % för samtliga tre delfonder. De procentuellt beräknade underhållsmedlen uppdelas på två poster, nämligen en för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och en för smärre förbättringsarbeten. Sistnämnda post upptages med i runt tal 10 % av posten för löpande reparation och underhåll. — Dessutom anvisas särskilda medel för iståndsättningsarbeten.

Från den procentuella beräkningsmetoden undantas marinens hamnanläggningar i enlighet med vad som anförts i propositionen 1948:157 med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1948/49. Underhållsmedel för dessa anläggningar skall fastställas efter uppskattning och medel anvisas å särskild delpost. Enligt samma proposition skall underhållet av övnings- och skjutfälten bestämmas efter uppskattning för varje särskild budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskilda delposter.

Enligt samma proposition 1948:157 skall underhållskostnaderna för flygfälten beräknas i viss relation till anläggningsvärdet. För flygfälten med därå befintliga rullbanor och andra för flygverksamhetens bedrivande omedelbart avsedda anordningar skall därvid tillämpas en underhållskvot av 1,5 % av anläggningsvärdet per den 1 juli 1946. Beräkningen av underhållskostnaderna för flygfältens befästningsanläggningar sker efter samma regler som beträffande befästningar i övrigt.

För befästningar och bergrum skall beräkningen av underhållskostnaderna enligt nämnda proposition 1948:157 ske i relation till anläggningsvärdet, varvid för såväl befästningar som bergrum skall tillämpas en gemensam underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Enligt propositionen 1951:88 har underhållskvoten bestämts till 0,6 % vid 1946 års prisnivå, vilken procentsats för varje år omräknas till gällande prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex. Underhållskvoten utgör för år 1955 1 %. För iståndsättning av befästnings- och bergrumsanläggningar anvisas dessutom särskilda medel.

Departementschefen framhåller, att det allmänna ekonomiska läget nödvändiggör en stark återhållsamhet i fråga om statsutgifterna, särskilt för ändamål av investeringsnatur. Departementschefen anser sig därför för nästa budgetår böra förorda en allmän nedskärning i förhållande till vad som föreslagits beträffande löpande reparations- och underhållsarbeten samt

smärre förbättringsarbeten. Departementschefen föreslår sålunda för samtliga delfonder en reduktion med cirka fem procent av de medel som äskats för arbeten av nyss angivet slag. Även de äskanden som avser arbeten av större omfattning (istandsättningsarbeten) har departementschefen i nuvarande läge ansett sig böra behandla starkt restriktivt.

Beträffande reparations- och underhållskostnaderna m. m. för *arméns delfond* framhåller departementschefen, att de procentberäknade underhållsmedlen för byggnader m. m., som är invärderade på denna delfond av fastighetsfonden, har fortifikationsförvaltningen och riksräkenskapsverket beräknat till 11 664 168 kronor. För egen del har departementschefen i och för sig icke något att erinra gentemot beräkningen av beloppet. Med hänsyn till vad ovan anförts föreslår han emellertid en reduktion med cirka fem procent till 11 081 000 kronor. För underhåll av vissa baracker räknar departementschefen med oförändrat 450 000 kronor för nästa budgetår. Underhållsmedlen för byggnader m. m. bör för arméns del sålunda upptagas med 11 531 000 kronor. Sedan kostnaderna för yttre renhållning, 200 000 kronor, frånräknats, återstår ett belopp av 11 331 000 kronor. För löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och smärre förbättringsarbeten bör sålunda beräknas 10 301 000 kronor respektive 1 030 000 kronor.

Under rubriken Istandsättning av jordbruksfastigheter har fortifikationsförvaltningen äskat 1 550 000 kronor. Departementschefen har icke något att erinra emot beräkningen av detta belopp. Huvuddelen av de medel som de senaste åren äskats under förenämnda rubrik har emellertid avsett istandsättningsarbeten inom övnings- och skjutfält, främst istandsättning av väggar. Endast en mindre del har avsett istandsättning av jordbruksfastigheter. Sedan översynen av byggnadsbeståndet på jordbruksfastigheterna numera helt slutförts torde framdeles medel icke i större utsträckning behöva avses för detta ändamål. Departementschefen föreslår därför att delposten Istandsättning av jordbruksfastigheter m. m. utgår och att ifrågavarande belopp, 1 550 000 kronor, i stället upptages under en ny delpost benämnd Istandsättningsarbeten för övnings- och skjutfält m. m.

För övriga istandsättningsarbeten räknar departementschefen med 7 000 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 200 000 kronor.

Beträffande beräkningen av övriga delposter biträder departementschefen fortifikationsförvaltningens förslag.

Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för arméns delfond föreslås för nästa budgetår uppförd med ett belopp av 22 691 000 kronor.

Beträffande *marinens delfond* har riksräkenskapsverket beräknat de procentberäknade underhållsmedlen till 3 874 000 kronor. Departementschefen har i och för sig icke något att erinra mot denna beräkning. Under hänvisning till vad förut anförts föreslår han emellertid att beloppet minskas med cirka fem procent till 3 681 000 kronor. Sedan kostnaderna för yttre renhållning, 120 000 kronor, frånräknats, återstår ett belopp av 3 561 000 kro-

nor. För löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och smärre förbättringsarbeten bör alltså beräknas 3 237 000 kronor respektive 324 000 kronor.

Kostnaderna för det löpande underhållet av hamnanläggningarna har fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår uppskattat till 980 000 kronor. Även här föreslår departementschefen en reduktion med cirka fem procent. För underhåll av hamnanläggningar bör sålunda upptagas 935 000 kronor.

För övriga iståndsättningsarbeten räknar departementschefen med 1 500 000 kronor för nästa budgetår, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 100 000 kronor.

Till ändringsarbeten föranledda av vissa rationaliseringsåtgärder vid marinverkstäderna har fortifikationsförvaltningen efter framställning av marinförvaltningen föreslagit ett belopp av 660 000 kronor. För innevarande budgetår har för detta ändamål upptagits 250 000 kronor. Med hänsyn till vad marinförvaltningen anfört i fråga om medelsbehovet för dylika ändringsarbeten föreslår departementschefen att för nästa budgetår beräknas 350 000 kronor.

Beträffande beräkningen av övriga delposter biträder departementschefen fortifikationsförvaltningens förslag. Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för marinens delfond föreslås således uppförd med 6 869 000 kronor.

Vidkommande härefter *flygvapnets delfond* har riksräkenskapsverket beräknat de procentberäknade underhållsmedlen för byggnader m. m. till 3 611 000 kronor. I och för sig har departementschefen icke något att erinra mot denna beräkning. Med hänvisning till vad förut anförts i fråga om beräkningen av underhållsmedlen för nästa budgetår föreslås emellertid att beloppet reduceras med cirka fem procent och att underhållsmedlen upptages med 3 431 000 kronor. Sedan kostnaderna för yttre renhållning, 60 000 kronor, frånräknats, återstår ett belopp av 3 371 000 kronor. För löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. och smärre förbättringsarbeten bör således beräknas 3 065 000 kronor respektive 306 000 kronor. Den förstnämnda delposten bör emellertid ökas med 200 000 kronor, motsvarande kostnaderna för ersättningsanskaffning av viss brandmateriel m. m. Delposterna för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. samt för smärre förbättringsarbeten upptages således med 3 265 000 kronor respektive 306 000 kronor.

Underhållsmedlen för flygfält med befästningsanläggningar har av myndigheterna beräknats till 2 106 000 kronor. Även här föreslår departementschefen en reduktion med cirka fem procent till 2 000 000 kronor.

För övriga iståndsättningsarbeten räknar departementschefen med ett oförändrat belopp av 900 000 kronor.

I övrigt biträder departementschefen fortifikationsförvaltningens förslag.

Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för flygvapnets delfond föreslås sålunda för nästa budgetår uppförd med 6 776 000 kronor.

I fråga om arméns, marinens och flygvapnets delfonder förutsätter departementschefen, att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva den jämkning mellan de särskilda posterna inom slutbeloppets ram, som kan finnas erforderlig.

Vad slutligen beträffar *befästningars delfond* ha de procentberäknade underhållskostnaderna för å fastighetsfonden invärderade befästningar och bergum m. m. av myndigheterna beräknats till 7 367 000 kronor. För icke invärderade anläggningar har underhållskostnaderna beräknats till 375 000 kronor. Departementschefen föreslår under hänvisning till vad förut anförts att nämnda belopp reduceras med cirka fem procent och således upptagas med 7 000 000 kronor respektive 355 000 kronor. För iståndsättningsarbeten räknar departementschefen med 1 600 000 kronor.

Departementschefen biträder i övrigt fortifikationsförvaltningens förslag och uppskattar alltså medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader m. m. under befästningars delfond till 9 035 000 kronor. Någon uppdelning av anslagsposten på särskilda delposter synes alltjämt icke erforderlig.

För avsättning till *värdeminskningskonto* har upptagits ett sammanlagt belopp av 11 596 000 kronor (nu 11 029 000 kronor).

Anslagsposterna till *hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden* har uppskattats till 5 375 000 kronor (nu 5 161 000 kronor).

Under titeln *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler* redovisas de belopp, som över budgeten tillföres respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas i princip så att en förräntning efter 4 % erhålles på det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet, att i form av överskott tillföras riksstatens inkomstsida. Ersättningar för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår beräknas, för arméns delfond till 32 956 000 kronor, för marinens delfond till 10 250 000 kronor, för flygvapnets delfond till 18 483 000 kronor och för befästningars delfond till 15 781 000 kronor eller således till sammanlagt 77 470 000 kronor. De i riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen bör å riksstaten slutligt uppföras i överensstämmelse härmed.

Inkomsterna av *hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden* har för nästa budgetår beräknats till 5 312 000 kronor (nu 4 580 000 kronor). För *inkomster av övnings- och skjutfält* har räknats med 1 920 000 kronor (nu 1 690 000 kronor). För *diverse inkomster* har beräknats 1 240 000 kronor (nu 990 000 kronor).

Det *överskott*, som skall tillföras riksstatens driftbudget, beräknas såsom hittills varit fallet till 4 % på det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I överensstämmelse härmed har för budgetåret 1956/57 överskottet å försvarets fastighetsfond i förslaget till stat beräknats till 23 600 000 kronor (nu 23 270 000 kronor). Beloppet bör enligt riksräkenskapsverket uppdelas med 8 605 000 kronor på arméns delfond, 3 915 000 kronor på marinens delfond, 7 815 000 kronor på flygvapnets delfond och

3 265 000 kronor på befästningars delfond. Denna uppskattning av överskottet har legat till grund för den förut gjorda beräkningen av ersättningsanslagen.

Utskottet. Den verkställda beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna har skett i överensstämmelse med de för innevarande budgetår följda principerna. Med hänsyn till det allmänna ekonomiska läget har departementschefen emellertid för samtliga delfonder föreslagit en reduktion med cirka fem procent av de medel, som äskats för löpande reparations- och underhållsarbeten samt smärre förbättringsarbeten. Även äskanden, som avse arbeten av större omfattning, ha behandlats starkt restriktivt. Vad sålunda föreslagits synes böra godtagas. De på grundval härav uppgjorda kalkylerna ha icke givit utskottet anledning till erinran. Vid sin granskning av den gjorda beräkningen i övrigt av den av Kungl. Maj:t föreslagna staten för försvarets fastighetsfond har utskottet icke heller funnit något vara att erinra. Utskottet tillstyrker alltså det framlagda statförslaget, varav följer att ersättningsanslagen under vederbörliga delfonder böra uppföras med av Kungl. Maj:t äskade belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 februari 1956 såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1956/57;

b) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond* för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen under

	Kronor
Arméns delfond	32 956 000
Marinens delfond	10 250 000
Flygvapnets delfond	18 483 000
Befästningars delfond	15 781 000

Stockholm den 6 april 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 64.